

Politika Dergisi - Onur Öymen Mülakatı

İçeriği Yazan: [Editör](#) [1] Zaman: Cts, 05/04/2008 - 06:00

PD Raporaj Ekibi: [Emrah ÖZDEMİR](#) [2]

PD Raporaj Ekibi: [Gökhan DAĞ](#) [3]

Yardımcı Ekip: Deniz BİLEN

KKTC'nin Kurucu Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş ve Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve Bursa Milletvekili Onur Öymen geçtiğimiz günlerde Uludağ Üniversitesi Uluslar arası İlişkiler Topluluğu'nun tertip ettiği Hariciye Günleri için Uludağ Üniversitesi'ne geldiler.

Rauf Denktaş ve Onur Öymen'in konuşmalarını üniversite ve üniversite dışından birçok ünlü ve yetkili kişi dinledi.

Sayın Öymen'le yaptığımız mülâkattan önce konuşmalardan dikkat çekici birkaç not verelim istiyoruz.

İşte Kıbrıs davasının yılmaz neferi ve önderi Rauf Denktaş'ın öne çıkan sözleri...

"Uluslar arası ilişkilerde haklılık değil, menfaatler ön plandadır"

"Atatürk'ün izinden ayrılmayın. Nutuk'u okuyun, Şu Çılgın Türkler'i okuyun, Diriliş'i okuyun. Bir devlet nasıl sancıyla doğar görün ki o emanete sıkı sıkıya bağlanabilesiniz."

"Hristofyas'ın gelmesiyle Kıbrıs'ta olumlu tablo var, deniliyor. Biz bu masalları çok dinledik. Ancak Rumların yıllardan beri ENOSIS'ten başka amaçları yok! Hep bu olumlu hava estirilir ama sonunda yine niyetleri ortaya çıkar."

"Kıbrıs için sunulan çözüm önerilerinin hiçbirinde bağımsız, egemen Türk Devleti geçmiyor.

"Batı hep ikili oynuyor. İkili anlaşmaya göre Türkiye ve Yunanistan'ın üye olmadığı bir birliğe Kıbrıs'taki devlet üye olamıyor. Ama GKRY Avrupa Birliği'ne alındı. Gerekirse hukuku bile deliyorlar. Çünkü Kıbrıs stratejik bir öneme sahip. Adeta doğal bir uçak gemisi ve Rumlar Batı'ya hep tavizkar görünüyor. Batı da Afrika, Asya, Akdeniz ülkelerine göre bir üs olan bu adayı elinde tutmak istiyor. KKTC'yi küçücük bir yere hapsedilmesini ve o yerde de 80.000 Rum'un bulunmasını sağlayacak olan Annan Planı'nı kabul ederseniz, ambargoları kaldıracağız dediler. Türk hükümeti ve dışarıdan gelen büyük paralarla Annan Planı'nı kabul ettik ve yine biz cezalandırdık. Adamlar buradan "demek ki Türklerin bağımsız ve egemen bir devlet olma isteği yok" yorumunu çıkardı. Uyarmamıza rağmen, dış işleri de hiç müdahalede bulunmadı."

Denktaş bu ve bunlara benzer birçok açıklamada bulundu. Ve sonrasında Onur Öymen kürsüye geçti. Onur Öymen'in konuşmasından notlar...

"Uluslar arası arenada güçlü olacaksınız. Hiç kimseye hiç kimseye sen haklısın, demez. Çıkarlarını korumalısın. Dünyada iki süper güç vardı, artık sadece ABD var deniliyor. Haklarını savunup, dünya kamuoyunu ikna edersen Amerika da boyun eğer. Vietnam'da neden başarısız oldular? Çünkü başta kendi kamuoylarının ve dünya kamuoyunun tepkisini çektiler. Irak'ta beş yıldır istedikleri egemenliği sağlayamadılar."

Onur Öymen Atatürk'ün ihtimalleri göz önüne aldığını ve Nutuk'u ve bilhassa Gençliğe Hitabe'yi bunun için yazdığını söyledi. Öymen, Atatürk'ün bunun için iktidarların gaflet, dalalet ve hatta hıyanet içinde bulanabileceklerini söylediğini belirtti. Ve gençlere her ne durumda olsun istiklal ve cumhuriyeti korumalarını ve bunların Atatürk'ten gençlere emanet olduğunu belirtti. Ayrıca Öymen, Gençliğe Hitabe yetmezse Bursa Nutku'nu okuyun diyerek, gençleri cumhuriyeti korumaya çağırdı.

Öymen konuşmasında, Atatürk'ün "gericilere fırsat vermeyeceğiz" ve "hangi istiklal vardır ki, yabancıların nasihatleriyle, yabancı planlarıyla yükselebilirsin? Tarih böyle bir hadiseyi kaydetmemiştir" sözlerini hatırlatarak laiklik düşmanlarına ve yabancılardan emir alan zihniyete Mustafa Kemal'in sözleri üzerinden cevap verdi.

Onur ÖYMEN kimdir?

Onur Başaran ÖYMEN...

1940 yılında İstanbul'da doğan diplomat, politikacı. Başarılı bir kariyere sahip olan Öymen, CHP'den 2002 yılında İstanbul, 2007 yılında da Bursa milletvekili olarak TBMM'ye girdi. Ayrıca CHP'nin Genel Başkan Yardımcılığı görevini de üstleniyor. Onur Öymen, bilge duruşuyla, Cumhuriyet anlayışını özümsemesi, dış politikadaki engin bilgisi ve diyaloga açık yapısıyla kendi kesimi haricinde birçok kesimin de takdirini kazanmış bir politikacıdır. Geçmişinde büyükelçilik, müsteşarlık gibi önemli görevlerin başında bulunmuştur. Ayrıca Öymen, İngilizce, İspanyolca, Fransızca ve Almanca bilmektedir.

Onur Öymen'le daha önceden anlaştığımız gibi konferanstan sonra mülakatımızı gerçekleştiriyoruz. **İşte Onur Öymen mülakatı:**

Politika Dergisi Yazarları (PD): İsterseniz güncelden başlayalım, Ergenekon adlı operasyon nedeniyle İlhan Selçuk, Doğu Perinçek ve Kemal Alemdaroğlu'nun tutuklanması gündemde. Bu süreç hakkında ne düşünüyorsunuz?

Onur ÖYMEN: Öncelikle biz, yargıya intikal etmiş konulara yorum getirmek istemiyoruz. Yargıya güveniyoruz, sonunda yargıçların en doğru kararı vereceklerine inanıyoruz.

Yalnız gözaltına alışı biçimi diğer Avrupa Birliği ülkelerinde uygulanmayan bir biçimdir. Bunu araştırıyoruz. Savcı "Ben, gözaltına alın diye emir verdim ama sabaha karşı alın demedim" diyor. Savcının basına yansıyan sözleri doğruysa, kim bunun emrini verdi? Kolluk kuvvetleri kime bağlı? Kolluk kuvvetleri kademe kademe hükümete bağlıdır. **Hükümetin emrinde olan bir kuruluş böyle bir uygulama yaptıysa ve savcılığın onayı yoksa bunun üzerinde durmak lazım.** Bunun üzerine gideceğiz. Bunun dışında davanın içeriği konusunda biz yargıya güveniyoruz.

PD: Gözaltına alınış biçimini Atatürkçüleri yıldırma olarak yorumlayanlar var.

Onur ÖYMEN: İşte, bunu göreceğiz. Hakikaten savcılar mı vermiş talimatı, bunun peşine düşeceğiz. Yıldırma mıdır, sindirme midir? Bunların hepsini göreceğiz.

PD: Avrupa Birliği ülkeleri Orhan Pamuk, Elif Şafak'ın yargılanma sürecinde direkt tepkide bulunurken, neden bu olaylara kayıtsız kalıyor?

Onur ÖYMEN: Tabii, bu da çok ciddi bir sorun. **Şimdiye kadar bize demokrasi, insan hakları dersi vermeye çalışan bazı Avrupalı ve Amerikalı çevrelerin kendilerine yakın gördükleri insanlarla ilgili bir uygulama olduğunda tepki gösterdikleri, fakat bunun dışında kalanlar için tepkisiz kaldıkları görülüyor.** Bu çifte standarttır. Kendilerine yakın gördükleri, himaye etmek istedikleri insanlarla ilgili en küçük bir gelişme olsa; bir dava açılrsa dünyayı ayağa kaldırıyorlar. Onların destekledikleri grupların dışındaki aydınların başına daha kötüsü gelse bile hiç seslerini çıkarmıyorlar. Hatta tutuklananları "aşırı milliyetçi" olarak tanımlıyorlar. Mesela Van Üniversitesi Rektörü Aşkın gözaltına alınıyor, hiç tepki göstermiyorlar. Bu da gösteriyor ki; kendi görüşleri doğrultusunda Türkiye'yi yönlendirmektedirler ve kendi himaye ettikleri insanların menfaatlerini, haklarını korumaktadırlar. **Mesela askerler hükümeti rahatsız edici bir demec verdiklerinde, "asker siyasete karışmasın" deniyor. Asker muhalefeti eleştirdiği zaman hiç tepki yok!** Bu neyi gösteriyor? Demek ki, insan hakları ve demokrasi söylemleri işin görüntüsüdür. **İşin esası farklıdır; bunlar belli bir görüşü Türkiye'ye kabul ettirebilmek için insan hakları ve demokrasiyi bir vasıta gibi kullanıyorlar.**

PD: Avrupa Birliği'nden devam edelim. Sarkozy Türkiye AB'yi bıraksın, Akdeniz Birliği'ne alalım diyor. Bu işin aslı nedir?

Onur ÖYMEN: Sarkozy'nin Türkiye'ye bakış açısı bellidir. Türkiye'yi AB'ye üye olarak görmek istemiyor. Türkiye Asya ülkesidir, yüz milyonluk Müslüman ülkesini AB'ye alamayız, gibi beyanları var. **Sarkozy sözü "Türkiye olsa olsa Akdeniz Birliği'ne girebilir" demeye getiriyor.** Akdeniz Birliği de Avrupa Birliği'nden farklı bir kuruluş. Ne olacağı bile belli değil! Türkiye'yi böyle yöntemlere avutarak AB amacından saptırmaya çalışıyorlar. Bu son derece açıktır, burada oyuna gelmememiz gerekiyor.

PD: Türkiye bu tür yıldırımlara, avutmalara karşı yola devam mı etmeli, başka bir yol mu izlemeli?

Onur ÖYMEN: Türkiye Avrupalı ülkelerin tutumunu doğru teşhis etmelidir. **Şimdiden Avrupa Birliği ülkelerini şahsına ilişkin olarak, resmi pozisyon almaya zorlamalıdır.** Türkiye bütün koşulları yerine getirirse siz bizi üye yapacak mısınız, yapmayacak mısınız? Bu sorunun cevabını bugün almak istiyoruz, diyeceğiz. Evet, alacağız; diğerlerinden de farklı muamele yapmayacağız, derlerse tavrımızı başka olur. Ne yaparsanız yapın sizi almayız derlerse tavrımız başka olur!

PD: Almanya'da şu an yükselen bir ırkçılık var. Siz de bu konuyla yakından ilgileniyorsunuz. Bu konudaki gelişmeler nelerdir? Hükümetin izlediği bir politika var mı?

Onur ÖYMEN: Hükümet, bu konuda çok çekingen davranıyor. En son olarak, kundaklama olayında 9 vatandaşımız hayatını kaybetti. Üzerinden 2 ay geçti, hâlâ Alman makamından resmi açıklama yapılmadı. Bu olay nedir, münferit midir, bir açıklama yapılmadı. Buna mukabil Başbakan, olayla ilgili olarak kaza dedi. Başbakanın cenazeye gönderdiği Devlet Bakanı Hayati Yazıcı, yaptığı konuşmada altı kez "kaza" dedi. **Hükümet, Almanların tepkisini çekmemek için böylesine ciddi bir olayı bile ört pas edilmesine aracılık ediyor. Hazin olan bu!**

PD: Başbakanımızın eşbaşkanı olduğunu söylediği Büyük Ortadoğu Projesi var. Bu projenin amacı nedir?

Onur ÖYMEN: Amerikan Başkanı Büyük Ortadoğu Projesi'ni açıklarken, bölgeye demokrasi getireceğini ve bu yolla terörizmi önleyeceğini söyledi. Hâlbuki bu yolla demokrasi getirmeye imkân yok! Çünkü bölge ülkelerinin çoğunluğu şeriatla yönetilen ülkeler ve halkı Müslüman olan ülkelere laiklik yoksa demokrasi de olamaz! Laiklik; kadın-erkek eşitliğini getirir, devlet idaresine günlük olarak gelişme getirir. Amerika'nın projesinde laiklik yok. **Görünen, Amerika'nın gerçek amacı bölgeye demokrasi getirmek değildir. Bu bölgede etki alanını genişletmektir. Buna paralel olarak, bu bölge civarında üsler kurmak istiyor. Askeri olarak bu petrol zengini ülkeleri denetlemek istiyor. Bu tablo karşısında, BOP'u sadece bölgeye demokrasi getirmeye amaçlayan, iyi niyetli bir girişim gibi göstermek zordur.**

PD: Avrupa Güvenlik Stratejisi (ESS)'nin "kırılgan devlet" tanımı var. Kırılgan devlet; halkının güvenlik, sağlık, kamu yönetimi gibi temel fonksiyonlarını karşılayamayan devleti tanımlıyor. Türkiye de kırılgan devlet statüsünde gösteriliyor. Buna rağmen AB süreci olumlu mu sizce?

Onur ÖYMEN: Bizde kırılgan olan devlet değil, yönetimdir. Türk Devleti, sağlam esaslara dayalı olarak kurulmuştur. 1923'de bağımsızlık ağırlıklı bir çizgide ilerlemiştir. Zamanla yönetim biçiminde bozulmalar olmuştur ve sonunda tam bağımsızlık esaslarına göre kurulan bir devlet, teslimiyetçi bir ülke olmaya doğru yönelmiştir. Sakıncalı olan budur! Şimdi bu ortamda AB üyesi olabilir miyiz? Şimdi, koşulları yerine getirsek bile üye yapmayacaklar. Üye olmak ya da olmamak gibi bir durum yok ki! Avrupa Birliği üyesi olursak ne olur? O zaman, AB'nin karar mekanizmalarına katılırsınız. Onun için isteriz. Sadece kendimiz ile ilgili değil, başka konularda da söz sahibi oluruz. Birçok karar oybirliği ile alınır, nüfusa göre temsil edildiğine göre... Avrupa Birliği'nin avantajı şu; tek tek ABD gibi ülkelere karşı direnç göstermek zor ama AB çatısı altında ortak pozisyon alarak direnebilirsiniz. Ne yapalım, Avrupa'nın kararı bu, denilebiliyor. Ticari savaşlar var, uçak üretimi ile ilgili savaşlar filan var. Avrupa Birliği'ni bir şemsiye gibi kullanabilirsiniz. AB dışında kalan ülkenin böyle bir şansı yok. En küçük bir konuda bile baskı altında kalıyorsunuz. **Mesela hükümet, Bursa'da Amerikan tarım firmasının yasalara, planlara aykırı bir yatırımını engellemeyi başaramıyor. Fabrikayı 3 km öteye kur**

diyemiyorlar. Diyemedikleri için de bu konudaki mahkemelerin aksi yöndeki kararlarını etkisiz kılmak için beş kere yasa çıkarıyorlar. Bu neyi gösteriyor? Dış baskılara karşı dirençsiz olduğunu gösteriyor. AB üyesi olduğunuz zaman daha dirençli olabilirsiniz. Gerçi, bu hükümetin de dirençsizliğinden de kaynaklanıyor, ama... Demek ki hükümet dış baskılara karşı kendini yeterince dirençli hissetmiyor. Avrupa Birliği'nin içinde olduğunuz zaman bu direnci gösterebilirsiniz. AB'de öyle bir mekanizma kuruldu ki; hem ülkelerin oyuna göre hem de kaç ülkenin oy verdiğine göre değerlendiriliyor olaylar. **Böylelikle 1-2 büyük ülkenin iradesini diğer ülkelere kabul ettirmesini önlemiş oluyorlar. Böyle mekanizmalar var, bunun için sizi almak istemiyorlar. Mesele girsek bizi ezerler meselesi değil, sizin orda etkili olmanıza mani olmak için girmenizi engellemek.**

PD: İmtiyazlı ortaklık da gündemdeydi.

Onur ÖYMEN: İkinci sınıf üye yapamazlar, tek sınıf var. Ya üye yaparsınız, ya yapmazsınız. Özel statü diye bir kavram yok.

PD: Peki, Avrupa Birliği'ne girersek, diğer ülkelere mesela Avrasya'ya sırt çevirmiş olmaz mıyız?

Onur ÖYMEN: Hayır, AB'ye girmek diğer ilişkilere mani değil. İngiltere'nin, Fransa'nın, İspanya'nın hep ilişkileri devam ediyor. İngiltere'nin Commonwealth ülkeleri ile, Fransa'nın Fransızca Konuşan Ülkeler Topluluğu (La Communauté) ile, İspanya'nın Latin Amerika ülkeleri ile çok yakın ilişkileri var. **Bilakis hinterlandı olan ülkeler Avrupa Birliği'nde daha güçlü. Türkiye AB'ye girerse bilhassa hinterlandı olan bir ülke olarak girecek.**

PD: Geçtiğimiz günlerde BM Kalkınma Programı, İnsani Kalkınma Raporu'nu yayınladı. Bu raporda Türkiye 177 ülke arasında 84. Sırada yer aldı. Bu durum karşısında söyleyebilecekleriniz neler?

Onur ÖYMEN: Son derece utanç verici bir tablo. Biz bunu defalarca söyledik. Gayri Safi Milli Hasıla (GSMH), eğitim endeksi, sağlık endeksi gibi endeksleri bir arada değerlendiren bu raporda Türkiye dünyada 84. sırada yer alıyor. Bu, utanç tablosudur. Bu, Türkiye'nin çok kötü yönetildiğini gösterir. Başka izahı yoktur, bunun. **Kendi kendimize istediğimiz kadar övünelim, BM insani gelişme endeksinde 84. sırada bulunan bir ülkenin övünmeye hakkı yoktur.**

PD: Amerika'dan bize stratejik ortak olur mu?

Onur ÖYMEN: Amerika'dan stratejik ortak olamaz! Amerika'nın dünyadaki stratejik ortakları sadece İngiltere ve İsrail'dir. Onlara bile Süveyş meselesinde olduğu gibi ABD'nin baskı yaptığı görülebiliyor. **Amerika'yla stratejik ortak olsak, bizim hayati meselelerimizde Amerika bizim karşımızda vaziyet almaz. Kıbrıs meselesi gibi, Kuzey Irak gibi, PKK'yla mücadele gibi, çuval geçirme ve buna benzer olaylarda Türkiye'ye karşı vaziyet alan ülkeden stratejik ortak olmaz.** Böyle bir stratejik ortak, böyle bir müttefik olamaz!

PD: Amerika'dan söz açılmışken, Amerika'nın Afganistan'a yollamak için Türkiye'den asker talebi var. Bugünlerde temsilci Türkiye'ye geldi. Bu konuda neler düşünüyorsunuz?

Onur ÖYMEN: Evet, buna direnmek lazım. Genelkurmay Başkanlığı buna direneceğini söyledi ama Amerikalıların baskı yapacağı düşünülüyor. Orada bizim askerimiz var ama Kabil'in havaalanını korumakla görevli. Şimdi sizden istenen, gidip güneyde Kandehar'da teröristlerle çarpışmak. **Hem Türkiye'nin kendine yönelik teröristlerle çarpışmasına karşı çıkacaksınız, size yönelik terörizmi bertaraf etmek için Türk askerlerini feda edeceksiniz. Bu doğru değil!**

PD: Kuzey Irak'tan bahsetmişken, ABD ile Türkiye kendi arasında belli bir hibe veya kredi karşılığında Kuzey Irak'a girmeme konusunda anlaşmıştı. Bunu CHP ortaya çıkarmıştı. Türkiye Kuzey Irak'a girdi ve bu anlaşmanın durumu ne oldu?

Onur ÖYMEN: Bu anlaşmayı onaylayamadılar ki... Biz buna tepki gösterince onay için TBMM'ye getiremediler ve anlaşma kadük oldu, geçersiz kılındı. ABD buna rağmen geçen aya kadar Türkiye'nin askeri müdahalesine karşı çıktı. Baktılar ki, terörist saldırılar artıyor ve Türk halkında büyük bir tepki var. Çok sınırlı bir operasyon için izin verdiler. **Amerika hiçbir aşamada**

Türkiye'nin askerî güç kullanarak Kuzey Irak'tan PKK'nın tasfiyesine izin vermemiştir.

Mesele o! Türkiye'nin kendine yönelik terörist saldırıları bertaraf etmesi için gerekli askeri operasyonuna izin verilmiyor.

Onur ÖYMEN Ankara'ya gitmek için yola çıkıyor ve bizde bu yoğunluğunda bize zaman ayırdığı için Sayın Onur Öymen'e çok teşekkür ediyoruz.

iletisim@politikadergisi.com

Yorumlar

Kaynak URL (02/05/2024 - 15:52 tarihinde yazdırıldı):

<https://www.politikadergisi.com/roportaj/politika-dergisi-onur-oymen-mulakati>

Bağlantılar:

- [1] <https://www.politikadergisi.com/pd-uye/editor>
- [2] <https://www.politikadergisi.com/pd-uye/emrah-ozdemir>
- [3] <https://www.politikadergisi.com/pd-uye/gokhan-dag>